

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

До 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди

**ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ:
ДОСВІД, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ,
ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали I науково-практичної інтернет-конференції
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
першого року навчання
факультету початкового навчання**

17 травня 2022 року

Частина 2

**Харків
2022**

*Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 6 від 15.06.2022 р.*

Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи: матеріали I науково-практичної інтернет-конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди (17 травня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. д. пед. н., доц. В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. Ч. 2. 37 с.

Збірник містить матеріали конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам початкової освіти. Розкриваються питання теорії та методики навчання і виховання у початковій школі, інноваційних підходів у роботі вчителя початкових класів, інклюзивного простору в освітньому процесі початкової школи, історико-педагогічних та компаративістських аспектів початкової освіти.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

Видано за рахунок авторів.

СЕКЦІЯ 3

ІНКЛЮЗИВНИЙ ПРОСТІР В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Бережна Наталія Завдання сімейного виховання щодо розвитку дітей з особливими освітніми потребами	27
Спаських Ірина Шляхи формування комунікативних навичок у дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення	28
Фастовець Аліна Вплив казок на розвиток мовлення дошкільників із ЗНМ	29

СЕКЦІЯ 4

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК ОСНОВА ВЗАЄМОДІЇ ТА СПІВПРАЦІ УЧИТЕЛЯ, УЧНЯ І БАТЬКІВ

Головіна Поліна Педагогіка партнерства як засіб партнерської взаємодії закладу освіти та сім'ї	30
---	----

СЕКЦІЯ 5

РОЗВИТОК ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Пашкова Марина Наукові підходи до проблеми академічної обдарованості учнів	31
---	----

СЕКЦІЯ 6

ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА КОМПАРАТИВІСТСЬКІ СТУДІЇ

Жуковська Ірина Реалізація ідей В.О. Сухомлинського в новій українській школі	32
Гасанова Гюльшад Формування громадянської позиції у педагогічній спадщині Г. Ващенко	33
Підгорна Тетяна Національна система освіти і виховання у педагогічній спадщині С.Ф. Русової	34
Тер-Арсенян Наталія Підготовка вчителя початкових класів у педагогічній спадщині К.Д. Ушинського	35
Шведова Наталія Педагогічний доробок С. Миропольського	36

Національна система освіти і виховання у педагогічній спадщині

С.Ф. Русової

Підгорна Тетяна

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л.С. Філатова

Концепція національної системи освіти і виховання С.Ф. Русової має надзвичайну актуальність для розбудови незалежної Української держави. Нею керуються держава і суспільство у розв'язанні сучасних проблем вдосконалення діяльності системи національної освіти і виховання в Україні.

На сьогодні життєвий шлях і праці С. Ф. Русової стали предметом низки досліджень, в яких, зокрема, розглядається її освітня діяльність та педагогічні погляди (І. М. Пінчук), участь у просвітительському русі (Г. М. Груць), творча спадщина періоду еміграції (О. В. Джус), її дидактичні (О. М. Таран) та філософсько-освітні погляди (О. М. Пеньковець).

Ідея національної школи вже пустила міцне коріння в ґрунті всевітнього виховання. Намагання усіх народів до забезпечення своєї власної державної і культурної незалежності навертають їх до національної школи, бо усім уже зрозуміло наскільки нація, яка пройшла через таку школу, буде дужчою другої нації, яка її не проходила. Школа – великий фактор для остаточного формування нації.

Національне відродження України С. Русова органічно пов'язувала з розвитком національної системи виховання в усіх її ланках: сім'я – дитячий садок – школа – заклади вищої освіти, з створенням такого середовища, яке б сприяло розвитку у дітей і молоді національних почуттів. У зв'язку з цим значну роль вона відводить сім'ї, сімейним і національним традиціям. На думку Софії Русової національна школа керує такими засобами: мова, вивчення історії і релігії. Така школа мусить мати всі ступені від дитячого садка до університету. Для учнів школа повинна стати кимось рідним, що задовольняє усі потреби. Дає їм не тільки знання, але і розваги, дає радість власної творчості і щастя спільного товариського життя. Моральний авторитет вчителя повинен стояти високо, як старшого товариша, з ним обмірковують всі шкільні справи.

Сама діячка відігравала найактивнішу роль у самовідданій праці будівництва національної системи освіти в Україні: очолює департамент дошкільної і позашкільної освіти Генерального секретарства (Міністерства) освіти, виступає як організатор та керівник Всеукраїнської учительської спілки, входить до редакційної колегії журналу «Вільна українська школа», разом із Ю. П. Сірим, Я. Ф. Чепігою та С. Ф. Черкасенком започатковує видавництво «Українська школа», викладає в кількох навчальних закладах.

Отже, Заповітом і наказом звучить звернення С.Ф. Русової до сучасного покоління: «...Народ, що не має своєї школи, попасає задніх, йому замкнено двері до пишного розвитку своїх культурних сил, він засуджений на пригноблене становище, на постійне вживання чужого хліба, живе він не по своїй живій думці, а чужим розумом. Такому народові, який не має своєї школи й не дбає про неї, призначені економічні злидні...».